

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку
керівників та фахівців соціальної сфери

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16 грудня 2024 року**

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №7 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Фурман Анатолій Анатолійович - доктор психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Національного університету "Одеська політехніка"

Пєнов Вадим Васильович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

підвищення віддачі співробітників – ключова компетенція управлінців.

Отже, управління трудовими ресурсами організації в умовах кризи стає невід'ємною складовою стратегії розвитку організації. Завдяки цьому процесу забезпечується професійний розвиток персоналу, підвищується ефективність трудової діяльності, а також реалізуються завдання, передбачені кадровою політикою підприємства.

Список використаних джерел:

1. Миронова О. М. Основні проблеми адаптації персоналу та методи їх вирішення на підприємствах. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/101.pdf (дата звернення 10.11.2024).
2. Назарова Г. В., Степанова Е. Р. Мотивування трудової діяльності: регіональні та галузеві аспекти : монографія Харків : Вид. ХНЕУ, 2014. 185 с.
3. Управління персоналом у ХХІ столітті: кадрова політика, мотивація, оплата праці : монографія /Т. А. Костишина та ін.; за ред. проф. Т. А. Костишиної Полтава : Полтавський літератор, 2010. 497 с.

ХМЕЛЮК Альона Василівна

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТВОРЕННІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сучасні умови цифрової трансформації суспільства вимагають оновлення методів і підходів до вищої освіти, зокрема у сфері наукових досліджень. Штучний інтелект (ШІ) стає невід'ємною частиною інноваційних процесів, пропонуючи потужні інструменти для аналізу, систематизації даних та генерації нових знань.

Вважаємо, що використання ШІ у створенні наукових робіт дозволяє здобувачам не лише підвищувати якість виконаних робіт, але й опановувати нові компетенції. Однак широке впровадження ШІ в наукову діяльність супроводжує низьку викликів, такі як питання академічної доброчесності, забезпечення етичного використання технологій та об'єднання зв'язків з автоматизованими рішеннями.

Дослідження ролі ШІ у створенні наукових робіт має на меті сприяти формуванню нової освітньої парадигми, яка враховує інтеграцію сучасних технологій у навчальний процес. Це особливо важливо в контексті адаптації систем вищої освіти до глобальних викликів, пов'язаних із цифровізацією та потребою забезпечення сталого розвитку науки та освіти.

Глибоко переконані, що в умовах цифрової трансформації вищої освіти штучний інтелект (ШІ) стає потужним чинником підвищення ефективності, доступності та якості наукових досліджень. крім того, розвиток ШІ-технологій

сприяє оперативному доступу до великого обсягу даних, їхньому аналітичному опрацюванню та моделюванню, що дозволяє забезпечити більш обґрунтований вибір тем, джерел та методів дослідження, зокрема мова йде про підготовку кваліфікаційних робіт [1].

Звичайно, в умовах зростання вимог до академічної доброчесності та поширення практики відкритої науки інтеграція ІІІ-інструментів у процес підготовки кваліфікаційних робіт формує нові підходи до перевірки достовірності даних, оригінальності авторського тексту й аналітичних висновків. Це, своєю чергою, підвищення вдосконалення методологічної культури здобувачів, розвиток критичного мислення, підвищення конкурентоспроможності випускників та формування сучасного науково-освітнього простору.

Згідно з ОПП «Облік і оподаткування» здобувачі виконують кваліфікаційну роботу, яка складається з трьох розділів: теоретичного; обліково-аналітичного та проектно-аналітичного (аудит та аналіз) [2].

Вважаємо, що штучний інтелект (ІІІ) може стати потужним інструментом допомоги здобувачам у написанні кваліфікаційних робіт, зокрема за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування", без порушення принципів академічної доброчесності. Зокрема, ІІІ може бути корисним на кожному етапі написання таких робіт:

1) теоретичний розділ:

- пошук джерел: інструменти ІІІ, такі як академічні пошукові системи (Semantic Scholar, Scopus AI-аналізатори), допомагають знайти релевантну літературу, забезпечуючи доступ до актуальних публікацій і стандартів;
- систематизація інформації: ІІІ може аналізувати великі обсяги текстів, виокремлювати ключові поняття, теорії та їх еволюцію;
- реферування: генерація коротких оглядів літератури за допомогою ІІІ дозволяє здобувачам швидше сформулювати основу теоретичного розділу, залишаючи простір для критичного осмислення.

2) обліковий розділ:

- стандарти та регулювання: ІІІ можна швидко розмістити актуальні міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку (IFRS, GAAP), допомагаючи інтегрувати їх у роботу;
- моделювання облікових процедур: ІІІ-алгоритми можуть допомогти моделювати облікові операції на прикладі підприємства, спрощуючи опис процесів;
- тестування рішень: використання ІІІ для оцінки правильності проведених розрахунків чи відповідності облікових процедур чинному законодавству;

3) аналітичний (аналіз та аудит) розділ:

- обробка даних: ШІ може обробляти великі масиви фінансових даних, виявляти закономірності, тенденції та відхилення. Наприклад, Python-бібліотеки з аналітики даних;

- візуалізація результатів: Інструменти ШІ (Tableau, Power BI) сприяють створенню якісних графіків, таблиць та діаграм для демонстрації результатів аналізу;

- аудиторський аналіз: Інструменти ШІ можуть виявляти ризикові області у фінансових документах, оцінювати ймовірність помилок чи шахрайства, використовуючи методи машинного навчання.

Зважаючи на викладене, вважаємо, що доцільно здійснювати забезпечення академічної доброчесності через наступні кроки:

- контроль плагіату: технічна перевірка такими інструментами як StrikaPlagiarism або Unicheck, допомагають перевірити унікальність тексту;

- етичне використання: ШІ використовується як допоміжний інструмент, а не як заміник інтелектуальної праці студента. Здобувачі мають результати ШІ лише для підготовки, а не копіювати згенерований текст;

- підвищення якості тексту: інструменти редагування тексту (Grammarly, LanguageTool) допомагають виправити стилістичні й граматичні помилки, не впливаючи на зміст;

- навчання: інтеграція ШІ сприяння розвитку критичного мислення, коли здобувачі аналізують, вдосконалюють і адаптують згенеровані результати до своїх досліджень.

Отже, ШІ лише при таких методологічних підходах не лише спрощує рутинну роботу, а й досліджує якість, залишаючи головну роль за здобувачем — формування нових знань та ідей.

Таким чином, штучний інтелект став невід'ємною частиною нашого життя, впливаючи на всі сфери діяльності, зокрема на освітній процес. Його інтеграція відкриває широкі можливості для здобувачів вищої освіти, зокрема у підготовці та написанні кваліфікаційних робіт. Проте цей технологічний прорив вимагає не лише адаптації освітніх програм, а й готовність викладачів опановувати й ефективно використовувати ці інструменти.

Сьогодні здобувачі часто значно швидше опановують новітні технології, включаючи інструменти штучного інтелекту. У такій ситуації виникає ризик системних проявів академічної недоброчесності через невміння або небажання викладачів активно інтегрувати ці технології в освітній процес. Щоб уникнути цього, необхідно забезпечити належну підготовку викладачів, підвищити їхню цифрову грамотність і сформувати відповідне ставлення до використання ШІ [3].

Замість протистояння інноваціям, освітня спільнота має взяти на себе лідерство у формуванні культури етичного й відповідного застосування

штучного інтелекту. Це дозволить зробити ШІ не загрозою, а потужним інструментом для підвищення якості освіти та розвитку наукових досліджень.

Дане дослідження інноваційних дій щодо можливого застосування ШІ у створенні наукових робіт у вищій освіті є успішним і своєчасним, остаточно дозволяє зрозуміти й оптимізувати шляхи покращення якісних параметрів освітнього процесу та сприяти значному розвитку науково-дослідницької діяльності університетів.

Список використаних джерел:

1. Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти URL: https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/opp_oa_bak_24.pdf

2. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»/ Укл. Будько О.В., Хмелюк А.В. Кам'янське: ДДТУ, 2021. 40 стор. URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-mzp71.pdf>

3. Khmeliuk A.V., Okhrimchuk O.V. Using artificial intelligence when writing a thesis. The XV International Scientific and Practical Conference "Distance learning: problems, ways of development and the latest technologies", December 25-27 2023, Munich, Germany. P.27-31.

ХОЛТОБІНА Олександра Устинівна

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Проблема збереження здоров'я педагогів дошкільної освіти є важливим та актуальним напрямом діяльності. Відповідно до Конституції та Законів України, Конвенції про права дитини, інших нормативних документів здоров'я людини є національним багатством. Професія вихователя досить чудова, гарна, творча, гуманна, відповідальна. Вона вимагає багато власних зусиль, постійної роботи стосовно професійного удосконалення, тому збереження здоров'я є важливим для кожної людини з інтелектуальними видами праці [1, с. 13].

Ми бачимо, як зростають вимоги до професії вихователя з боку суспільства. Сучасний вихователь має бути освіченою, культурною, творчою особистістю з гідною професійною освітою. Під час навчання майбутні вихователі продовжують отримувати знання з різних наукових дисциплін. Особливого значення набувають знання про здоров'я, використання здоров'язбережувальних технологій та основ фізичного виховання, організації здоров'язбережувального освітнього середовища, тому зростають вимоги до

інструменти розвитку педагогічної творчості майбутніх вихователів	
НОЗДРОВА Оксана Павлівна Проєктна діяльність як засіб формування професійної компетентності майбутніх вчителів у закладах вищої освіти	103
ПЛАХОТНИК Олена Олександрівна Симптоми емоційного вигорання науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та рекомендації щодо його подолання	106
РЕТЬМАН Михайло Сергійович Методи аграрної освіти України у воєнний період	108
РУЧКІНА Маріанна Миколаївна Сучасні підходи до експертизи в освіті	111
САВЧЕНКОВА Марія Вікторівна Innovative technologies in education	114
СОЛОВЕЙ Галина Сергіївна Переосмислення легітимності збройного врегулювання конфліктів у бакалаврському курсі з міжнародної безпеки після 24 лютого 2022	117
СПРІДОНОВА Наталія Георгіївна Потенціал використання сучасних інформаційних технологій в системі підготовки молодших бакалаврів технічного профілю	121
ТЕМЧЕНКО Ольга Василівна Управління розвитком інклюзивного середовища в закладі освіти	124
ТУМБРУКАКІ Алла Валеріївна Залучення можливостей штучного інтелекта в процес формування методичної компетентності майбутніх учителів математики	128
УЛЬЯНОВА Тетяна Юріївна Переваги застосування психологічного тренінгу під час підготовки майбутніх психологів	131
ФЕДОСОВ Сергій Никифорович Особливості викладання фізики в технічних університетах під час повномасштабної війни проти України	136
ФОГЕЛЬ Тетяна Миколаївна Cognitive and progmatic aspects of foreign language teaching methods: assessment for learning in the remote classroom	142
ХЛЄБНИКОВА Таліна Миколаївна Фактори впливу на ефективність управління трудовими ресурсами	145
ХМЕЛЮК Альона Василівна Інновації у вищій освіті: роль штучного інтелекту у створенні наукових досліджень	149
ХОЛТОБІНА Олександра Устинівна Формування здорового способу життя у майбутніх вихователів дошкільної освіти	152